

Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u javnosti

Kušter, Lana

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:697993>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-10**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 1868/SS/2024

**Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u
javnosti**

Lana Kušter, 0066335111

Varaždin, listopad, 2024. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za Sestrinstvo

Završni rad br. 1868/SS/2024

Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u javnosti

Lana Kušter, 0066335111

Valentina Vincek, mag.med.techn.

Varaždin, listopad, 2024. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za sestrinstvo

STUDIJ preddiplomski studij Sestrinstva

PRISTUPNIK Lana Kušter

JMBAG CC66335111

DATUM 4.09.2024.

KOLEGIJ C snove zdravstvene njege

NASLOV RADA Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehnika u javnosti

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Presentation of nurses in public

MENTOR Valentina Vincek, mag.med.techn

ZVANJE predavač

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc.dr.sc. Irena Canjuga, predsjednica
2. Valentina Vincek, mag.med.techn., mentorica
3. izv.prof.dr.sc. Natalija Uršulin-Trstenjak, lanica
4. Valentina Novak, mag.med.techn., zamjenska lanica
- 5.

Zadatak završnog rada

BRDJI 1868/SS/2024

OPIS

Percepcija i uloga medicinskih sestara i tehnika te njihove profesije sestrinstva značajno su se mijenjale kroz povijest. Ovaj rad obuhvaća razvoj profesije, počevši od razdoblja kada su medicinske sestre bile uglavnom žene, smatrane pomoćnim osobljem zaduženim za njegu nemoćnih i ranjenih, bez potrebe za formalnim obrazovanjem. U suvremenom dobu, medicinske sestre i tehnici postali su visoko educirani stručnjaci, ključni u provođenju zdravstvene njege.

Poseban naglasak stavlja se na Florence Nightingale, čiji je rad značajno doprinio osamostaljivanju sestrinske profesije, pretvarajući je u cijenjeno zanimanje. Kroz povijest, profesionalizacija sestrinstva bila je pod utjecajem društvenih, socijalnih i političkih promjena, koje su donosile mnoge stereotipe i predrasude o ovoj profesiji. S razvojem sestrinstva kao cijenjene profesije, mijenjala se i percepcija javnosti, uključujući i poštovanje prema njihovoj ulozi u medicinskom timu, stručnosti u liječenju te empatiji prema pacijentima i njihovim obiteljima.

U drugom dijelu rada predstavljeni su rezultati online ankete provedene s ciljem istraživanja stavova ope populacije o medicinskim sestrama i tehnicima.

ZADATAK URUČEN

11.09.2024.

SVEUČILIŠTE
SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR
VARAŽDIN

Predgovor

Želim zahvaliti profesorici Valentini Vinček, mag.med.techn., na strpljenju, pomoći i svakom savjetu koji je dala tijekom pisanja ovog završnog rada. Također, zahvalna sam svim profesorima i profesoricama na pruženom znanju i vještinama tijekom svih godina studiranja na Sveučilištu Sjever.

Veliko hvala roditeljima, Miroslavu i Zvezdani, najdražoj sestri Leoni, bratu Karlu i dečku Dorianu, za riječi pohvale, motivacije i poticaj kad god je bilo potrebno. Bez vas ne bih bila tu gdje jesam.

Ovaj rad posvećujem najboljoj prijateljici Loreni. Zahvalna sam ti za svaki pruženi savjet, zagrljaj potpore, bezuvjetnu pomoć i ljubav. Bila si moj najveći oslonac i izvor inspiracije. Iako nisi ovdje da ovo vidiš, znam da bi bila ponosna na mene. U mom srcu živiš zauvijek.

Sažetak

Uvod: Razvoj profesije sestrištva počinje od medicinskih sestara kao žena smatranih pomoćnim osobljem zaduženim za pranje nemoćnih i ranjenih. U prošlosti nije postojala formalna edukacija žena u struci medicinskih sestara. U modernom dobu medicinske su sestre i medicinski tehničari dobili titulu visoko educiranih pojedinaca te cijjenjenih stručnjaka koji su svojim znanjem i vještinama vrlo potrebni u provođenju zdravstvene njege i brige za bolesne u zdravstvenim ustanovama. Florence Nightingale je napravila veliki utjecaj na osamostaljivanje profesije sestrištva te su medicinske sestre i medicinski tehničari njezinim upornim radom i zalaganjem danas vrlo cijjenjeni zaposlenici zdravstvenog sustava.

Metode: Za potrebe istraživanja, provedena je online anketa (Stavovi opće populacije o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima) među 104 ispitanika s ciljem prikupljanja osobnih mišljenja društva o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima. Online anketa je obuhvatila sociodemografske podatke, zatim 12 tvrdnji koje su ispitanici ocijenjivali na Likertovoj skali ocjenama od 1 do 5 te jedno pitanje višestrukog odabira.

Rezultati: Rezultati pokazuju da većina ispitanika smatra medicinske sestre i medicinske tehničare profesionalnim zdravstvenim djelatnicima te ključnima za kvalitetno funkcioniranje zdravstvenog sustava. Međutim, percepcija prikaza rada medicinskih sestara i medicinskih tehničara u medijima u pretežito je neutralna, tj. ispitanici nemaju jasan stav o toj temi. Većina ispitanika smatra da medicinske sestre i medicinski tehničari nisu adekvatno plaćeni.

Rasprava: Javnost prepoznaje profesionalizam i važnost medicinskih sestara i medicinskih tehničara u zdravstvenom sustavu. Većina ispitanika ima pozitivna iskustva s njima te smatra da nisu adekvatno plaćeni, što smanjuje njihovo društveno priznanje. Medijski prikazi su često pojednostavljeni i ne odražavaju složenost njihova posla, čime dolazi do pojave negativnih stereotipa. Istraživanje ukazuje na potrebu za boljim priznanjem i autentičnijim prikazom profesije sestrištva u društvu i medijima.

Ključne riječi: medicinska sestra, medicinski tehničar, stavovi, javnost, percepcija

Summary

Introduction: The development of the nursing profession began with nurses, primarily women, who were considered auxiliary staff responsible for washing the helpless and wounded. In the past, there was no formal education for women in the nursing field. In modern times, nurses have earned the title of highly educated individuals and respected professionals whose knowledge and skills are essential in providing healthcare and caring for the sick in medical institutions. Florence Nightingale had a significant impact on the independence of the nursing profession, and through her persistent work and dedication, nurses are now highly valued employees of the healthcare system.

Methods: For the purposes of the research, an online survey (General Population's Attitudes Towards Nurses) was conducted among 104 respondents to gather personal opinions from the public about nurses. The online survey included sociodemographic data, 12 statements that respondents rated on a Likert scale from 1 to 5, and one multiple-choice question.

Results: The results show that the majority of respondents view nurses as professional healthcare workers and key to the effective functioning of the healthcare system. However, the perception of how nurses are portrayed in the media is predominantly neutral, meaning respondents do not have a clear stance on this issue. Most respondents believe that nurses are not adequately paid.

Discussion: The public recognizes the professionalism and importance of nurses within the healthcare system. Most respondents have positive experiences with them and believe they are not adequately paid, which reduces their social recognition. Media portrayals are often simplified and do not reflect the complexity of their work, leading to the emergence of negative stereotypes. The research highlights the need for better recognition and a more authentic representation of the nursing profession in society and the media.

Key words: nurse, opinion, public, perception

Popis korištenih kratica

HINA Hrvatska izvještajna novinska agencija

Sadržaj

1. Uvod	10
2. Povijesni razvoj sestrinstva	3
2.1. Florence Nightingale.....	3
2.2. Uloga muškarca.....	4
2.3. Sestrinstvo danas.....	4
2.3.1. <i>Specijalizacija sestrinstva</i>	5
3. Stereotipi u sestrinstvu	5
3.1. Prikaz sestrinstva u medijima.....	6
3.1.1. <i>Negativni prikaz sestrinstva u medijima</i>	7
4. Istraživanje	8
4.1. Cilj istraživanja.....	8
4.2. Hipoteze.....	8
4.3. Uzorak istraživanja.....	9
4.4. Opis instrumenta.....	9
4.5. Metode.....	9
4.5.1. <i>Instrument i postupak</i>	9
4.5.2. <i>Statistička obrada podataka</i>	9
5. Rezultati	10
5.1. Sociodemografske karakteristike.....	10
5.2. Stavovi populacije o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima.....	13
5.3. Ispitivanje hipoteza.....	17
6. Rasprava	22
7. Zaključak	26
8. Literatura	27
9. Prilozi	29
9.1. Slike.....	29
9.2. Grafovi.....	29
9.3. Tablice.....	29
9.4. Anketni upitnik.....	29

1. Uvod

Sestrinstvo je danas priznata profesija, no nije oduvijek imalo takvu razinu poštovanja i važnosti. Od davnih vremena, žene su bile one koje su se brinule za ranjene, nemoćne, starije i siromašne. Iako su takve prakse poznate daleko u prošlost, sestrinstvo je kao profesija koju poznajemo danas zapravo poprilično mlada disciplina. Medicinske sestre kao osobe ženskog spola te medicinski tehničari kao muškarci, brinu o bolesnicima u zdravstvenim ustanovama, na terenu ili na drugim mjestima gdje im je pomoć potrebna. Njihov je cilj da potaknu ozdravljenje, smanje simptome bolesti koju pacijent ima ili samo pruže neku vrstu potpore i podrške koja je željena. Također ciljevi medicinskih sestara i tehničara koji rade i educiraju opću javnost o promociji zdravlja te prevenciji bolesti jest smanjenje pojavnosti određenih bolesti. Na taj se način, pacijentima daju informacije o zdravom načinu života, pojavnosti rizika za nastanak određenih bolesti te kako reagirati i kamo ići kad postoji rizik za nastanak neke od tih bolesti. Osim stručne edukacije i kvalitetne kliničke prakse, medicinske sestre i tehničari uče kako razumjeti emocije, kako reagirati i postupiti u određenim situacijama te ovladavaju vještinama kako bi pacijentu i njegovoj obitelji pružili potporu i podršku [1]. Brz tehnološki napredak i modernizacija medicine ima utjecaj na sam razvoj sestrinske prakse. Mijenjanje potreba za znanjem liječnika ujedno je značilo da medicinske sestre i medicinski tehničari moraju imati širi spektar znanja i vještina kako bi u multidisciplinarnom timu djelovali sukladno ostalim članovima. Razlozi koji su uzrok promjenama u medicini i sustavu sestrinstva su društvene promjene koje direktno djeluju na zdravstveno stanje opće populacije. Sestrinstvo se, u obrazovnom aspektu, sastoji od temeljitih znanja iz biologije, fizike, medicinskih znanosti te društvenih/humanističkih znanosti. Kvalitetno znanje koje pojedinac stekne tijekom edukacije kako bih postao medicinska sestra ili medicinski tehničar prednjači kvalitetnom provođenju sestrinske prakse kod zaposlenja. Kao osnova za razvoj sestrinske prakse razvijaju se teorije zdravstvene njege. Prve teorije zdravstvene njege opisuju sestrinstvo i sestrinsku praksu kao „zbrinjavanje i tješnje“, dok one teorije koje nastaju kasnije imaju u pozadini znanstvenu osnovu koja se bazira na danas poznatom holističkom pristupu, usmjerenja na pojedinca i obitelj od pacijenta. U teorijama sestrinske prakse posao medicinske sestre definiran je pružanjem pomoći pojedincima i njihovim obiteljima kako bi se povećali njihovi mentalni, psihički i fizički potencijali i potaknulo ozdravljenje. Uz činjenicu da se modernizacijom i napretkom medicine povećava spektar znanja i vještina potrebnih kod medicinskih sestara i medicinskih tehničara, sestrinstvo se okreće od bolesti prema zdravlju. Pažnja se u današnje vrijeme stavlja

više na promociju zdravlja i kako bolest ima negativan utjecaj na opće funkcioniranje pojedinca i njegove obitelji. Medicinske sestre djeluju u područjima unapređenja zdravlja, općeg stanja pojedinca, u pružanju potpore obitelji u teškim trenucima (smrt bliske osobe). Medicinske sestre i medicinski tehničari su osobe koje su u jednom periodu svog života uspješno završili sestrinsku edukaciju koja je općeprihvaćena te propisana zakonom zemlje u kojoj žive. Na kraju edukacije/obrazovanja dobivaju odobrenje tj. licencu kako bi mogli samostalno i odgovorno provoditi zdravstvenu njegu u zdravstvenim ustanovama. Medicinske sestre i medicinski tehničari, uz svoje svakodnevne obveze i poslove provođenja zdravstvene njege, također planiraju, provode i procjenjuju stanje pacijenta tijekom hospitalizacije, za vrijeme prisustva bolesti te rehabilitacije na kraju. Uz sve navedene odgovornosti, samo djelovanje medicinske sestre ili medicinskog tehničara, zahtjeva razumijevanje i praktičnu primjenu svih naučenih znanja i vještina [2]. Opća javnost, medicinske sestre i medicinske tehničare kao dio multidisciplinarna tima, još uvijek u nekim situacijama smatra nedovoljno obrazovanim i nesigurnim u svoje znanje i vještine. Zbog toga ih se percipira kao djelatnicima koji su podložni tuđem znanju, koji su samo pomoć liječnicima te djelatnici koji nisu samostalni u svom radu. U suprotnosti, medicinske sestre i tehničari su zapravo svakodnevno odgovorni za živote mnogih pojedinaca. Djeluju i rade u stresnim situacijama i njihovo znanje i vještine doprinose kvaliteti života pacijenata. Kad bi znanje opće populacije bilo dostatno onome što medicinske sestre i medicinski tehničari zapravo rade, u tom bi slučaju njihov stav bio puno pozitivniji i njihovo poštovanje prema zdravstvenim djelatnicima bi sve više raslo [1]. Stavovi javnosti o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima također bi bili pozitivni da ne postoji toliko stereotipa o njima i njihovom radu. Jedan od najčešćih te najuočljivijih je stereotip usko povezan sa spolom, kulturološkim određenjem koji muškarcima i ženama pripisuje različite tipove ponašanja kao rezultat njihove spolne diferencijacije. Ti tipovi ponašanja kategoriziraju se prema onome što populacija smatra „prirodnim“ ili „ispravnim“. Veliku ulogu u održavanju te širenju stereotipa u društvu imaju mediji koji s vremenom postaju sve pristupačniji. Mediji su ovjekovječili stereotipe o medicinskoj sestri kao anđelu milosrđa, doktorovoj sluškinji te seksualnom objektu. Muškarac, medicinski tehničar, smatrao se feminiziranim, homoseksualcem, ili su ga izbrisali iz slike profesije čineći ga nevidljivim. Međutim, društvena slika sestrinske profesije i njezinih stručnjaka se mijenja ili bi se trebala mijenjati zajedno s promjenama koje se kontinuirano događaju u društvu. Najučinkovitiji način smanjenja stereotipa i pristranosti u profesiji medicinskih sestara i medicinskih tehničara je prikazati sestrinstvo kao znanstvenu disciplinu u kojoj i pojedinci muškog i pojedinci ženskog spola mogu uspostaviti svoje karijere, ističući razvoj, razinu specijalizacija i područja rada uključenih

u disciplinu. Podizanje svijesti o pozitivnom mišljenju o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima od izuzetne je važnosti s obzirom na njihovu ključnu ulogu u zdravstvenom sustavu. Dakle, bitna je kvalitetna edukacija javnosti, isticanje pozitivnih iskustava pacijenata, podrška od strane zdravstvenih institucija te mogućnost daljnjeg profesionalnog obrazovanja i razvoja. Time ne samo da se poboljšava percepcija medicinskih sestara i medicinskih tehničara, već se i jača cijeli zdravstveni sustav stvaranjem okruženja u kojem se njihov rad više cijeni i poštuje [3].

2. Povijesni razvoj sestrinstva

Razvoj sestrinstva, prvo kao zanimanja a onda i profesije, seže u same početke ljudske njege. Dinamika razvoja sestrinstva usko je povezana s uvjetima u kojima se razvija sestrinska praksa. Premda ne postoji opće prihvaćena definicija profesije sestrinstva, definicija Virginije Henderson smatra se najprimjerenijom te je prihvaćena i od Međunarodnog savjeta sestara. Definicija kaže da je jedinstvena uloga medicinske sestre pružanje pomoći pojedincu, bilo da je bolestan ili zdrav, u obavljanju aktivnosti koje doprinose njegovom zdravlju, oporavku ili mirnom kraju života, a koje bi sam obavljao kada bi imao potrebnu snagu, volju ili znanje [2]. U ranijim su vremenima, žene kao ikone dobrote, majčinstva i nježnosti bile osobe koje su prve pružale pomoć u situacijama potrebe. Sestrinstvo sličnije današnjem, počelo se razvijati i dobivati na važnosti u 19. stoljeću kada se ono temeljilo na moralu osoba koje su bile spremne educirati se kako bi na što kvalitetniji način mogle pružiti pomoć. Utemeljiteljicom modernog sestrinstva smatra se Florence Nightingale, britanka koja je promijenila glavni smisao pružanja njege bolesnim i nemoćnim [4].

2.1. Florence Nightingale

Florence Nightingale je u 19. stoljeću otišla na otok Krim. U vrijeme rata je zajedno s trideset i osam školovanih „sestara“ pružala pomoć ranjenima i bolesnima. Organizirala je i otvorila bolnice koje su smjestile pacijente te je uvođenjem boljih higijenskih uvjeta i mjera zaštite smanjila smrtnost oboljelih čak s 42 na 2 posto. Kad je rat završio i ona te njezine sljedbenice se vratile kući, Florence je otvorila školu za edukaciju i obrazovanje medicinskih sestara, s razmišljanjem kako ju mogu pohađati samo pripadnice ženskog spola jer je posao medicinske sestre osnovno ženski posao. Po njezinom sistemu vrijednosti, žene koje su prolazile njezinu školu morale su biti: poštene, nježne, radišne, blage, pouzdane, uredne, vesele i strpljive. Florence je u svoj model idealne medicinske sestre uklopila osobine vidljive kod osobnosti idealne majke i domaćice. Radila je na tome da se posao medicinske sestre u društvu definira

kao vrijedan i stručan posao, koji je zato u budućnosti ostao zapamćeni više kao zanimanje, a manje kao profesija. Također, ona je ulogu prave medicinske sestre definirala podložnom liječniku. Feminizacijom se uloga medicinske sestre, kao i uloga žene i majke, prikazala kao nešto što je podložno mišljenju liječnika odnosno muškarca [4]. Florence Nightingale je dala prvo objašnjenje zdravstvene njege. Ona govori kako je zdravlje „sposobnost iskorištavanja svih potencijala kojima čovjek raspolaže, a ne jednostavno stanje suprotno bolesti“. Florence 1859. godine, sukladno osobnom mišljenju da je zdravlje pod kontinuiranim utjecajem okoline, bilo pozitivnim ili negativnim, zdravstvenu njegu definira kao „stvaranje najpovoljnijih uvjeta za odvijanje prirodnih procesa (očuvanje zdravlja ili ozdravljenje)“ [5].

2.2. Uloga muškarca

Nakon djelovanja Florence Nightingale u obliku osnivanja škole za medicinske sestre i njezinog modela koji govori da medicinska sestra može biti samo pripadnica ženskog spola, percepcija sestrinstva kao zanimanja muškog spola bila je nemoguća. Njezina razmišljanja učvršćuju činjenicu da samim time što bi muška osoba skrbila i brinula o drugoj osobi koja je ranjena, nemoćna ili bolesna – smanjuje tj. ugrožava njihovu muškost [6].

2.3. Sestrinstvo danas

Autonomija sestrinske profesije danas, može se vidjeti u sposobnosti i pravu medicinskih sestara i medicinskih tehničara da svjesno i samostalno donose odluke, djeluju na temelju stečenih znanja, vještina i kompetencija. Danas su oni zdravstveni djelatnici koji upravljaju i vode organizaciju provođenja zdravstvene njege te korigiraju procese kojim se zdravstvena njega provodi. Neizostavni su članovi multidisciplinarnih timova zaslužnih za pružanje pravovremene i kvalitetne zdravstvene njege. Unatoč procesima modernizacije tehnologije i napretka medicine, sestrinstvo kao profesija te poslovi koje odrađuju medicinske sestre i medicinski tehničari, nisu lako zamjenjivi. Baš zbog navedene činjenice, sestrinstvo je usporedno s razvitkom tehnologije i medicine, bilo primorano da napreduje kako bi u pružanju zdravstvene njege ostao tj. zadržao se faktor ljudskosti. U nekim aspektima pružanja zdravstvene njege ili u brizi za osobu koja je bolesna, bitna je uloga podrške i potpore koju pruža medicinska sestra ili medicinski tehničar. Zbog toga je dio sa strojevima i naprednom tehnologijom koja brine o pacijentima nedovoljno emocionalan faktor, odnosno nijedan robot/stroj ne može prikazati i pružiti emocionalnu potporu u najtežim trenucima kao što može ljudska osoba [7].

2.3.1. Specijalizacija sestrinstva

Napredak znanja i medicine je učinio specijalizaciju medicinskih sestara i medicinskih tehničara neizbježnom. Specijalizacijom zdravstvenih djelatnika osiguravaju se visoki profesionalni standardi koji u praksi povećavaju osjećaj osobnog postignuća te pružaju veći spektar načina za pružanje kvalitetne zdravstvene njege u zdravstvenim ustanovama ili van njih. Specijalizacija zahtjeva veću angažiranost sveobuhvatnog zdravstvenog sustava kako i pojedinačno medicinskih sestara i medicinskih tehničara – ujedno i donosi značajne koristi zdravstvenom sustavu, ali i pacijentima [8].

3. Stereotipi u sestrinstvu

Stereotip je prikaz ili osobni dojam o određenoj društvenoj grupi koji ljudi osobno preoblikuju povezujući određene karakteristike i emocije s tom društvenom grupom. Stereotipi vezani uz određene društvene grupe su općenito vrlo važni jer se zbog njih određuje način na koji će se članovi te grupe ponašati prema članovima drugih grupa te kako će se osobe van grupe odnositi prema toj grupi i kakvo će mišljenje imati o njihovom radu [9].

Od samih početaka sestrinstva postoje mnogi mitovi i zablude o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima. Danas, zbog strogih zakona o privatnosti pacijenata, javnost ne može imati potpuni uvid u ozbiljnost posla koji medicinske sestre i medicinski tehničari obavljaju. Većina stereotipa vezanih za profesiju sestrinstva su stereotipi određeni rodnim aspektom zanimanja. Tu se govori o činjenici tj. pretpostavki da je profesija sestrinstva isključivo profesija kojom se bave pripadnice ženskog spola te da muškarci nisu jednako cijenjeni u istom zanimanju. Tradicionalna ženska uloga je da njeguje, da se brine i da pokazuje svoju nježnu stranu. S druge strane, tradicionalne osobine muškaraca su dominacija, grubost, agresivnost, kontrola – zato se pretpostavlja da poslovi koje obavlja tradicionalna medicinska sestra ne mogu biti poslovi muškaraca. Također, stereotipi koji su vidljivi u svakodnevnom obavljanju poslova u zdravstvenim ustanovama jesu da medicinska sestra stoji na raspolaganju liječnicima te da su medicinske sestre i medicinski tehničari samo pomagači u obavljaju zdravstvene njege. Uz to se veže i stereotip da za kvalitetnu medicinsku sestru nije potrebno nikakvo profesionalno obrazovanje jer one samostalno ne obavljaju poslove već svoje znanje i vještine dobivaju od liječnika koji su se educirali kako bi znali provoditi zdravstvenu njegu i liječiti pacijente [10].

U 2022. godini analizirano je 27 istraživanja o stereotipima koji se javljaju u sestrinstvu. Analiza je obavljena od strane National Library of Medicine. Iz rezultata analize istraživanja izdvojeno je šest najčešćih mitova/stereotipa koje ljudi povezuju s profesijom sestrinstva.

Prvi stereotip je da je sestriinstvo ženski posao. Iako je sestriinstvo u povijesti bilo dominantno žensko područje, razlika u broju medicinskih sestara naspram medicinskih tehničara koji ulaze u profesiju sestriinstva se smanjuje – polako ali sigurno [11].

Drugi stereotip je da je sestriinstvo „prljavi“ posao. Iako je dio svakodnevnog posla medicinske sestre ili medicinskog tehničara provođenje zdravstvene njege, medicinske se sestre često mogu pronaći kako rade procjene stanja pacijenata, koordiniraju planove skrbi, odgovorno se služe medicinskom opremom te kvalitetno ispunjuju sestriinska dokumentaciju [11].

Treći stereotip je mišljenje da medicinske sestre trebaju odgovarati određenom tipu ličnosti. Činjenica je da određene vrline mogu pridonijeti kvaliteti obavljenog posla u sestriinstvu (npr. ekstrovertnost), no nisu ključne za uspješnu karijeru [11].

Četvrti stereotip je da su medicinske sestre podređene liječnicima. Medicinske sestre i medicinski tehničari imaju širok raspon odgovornosti te većinski rade samostalno. Oni su dio holističkog zdravstvenog tima koji je neophodan za kvalitetnu skrb pacijenata [11].

Peti stereotip je da medicinske sestre nikada ne rade izvan zdravstvenih ustanova. Medicinske sestre i medicinski tehničari većinski su zaposleni u bolnicama, ambulancama i ustanovama za smještaj starijih i nemoćnih. No, sestriinstvo nudi i radna mjesta u tvrtkama, klinikama, sveučilištima, srednjim školama i drugim [11].

Šesti stereotip je da medicinske sestre ne zarađuju dovoljno. Zbog povećane potražnje za medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima, otvaraju se nova radna mjesta te se radi na povećanju njihovih prihoda, sve kako bi se povećao broj zainteresiranih za obavljanje posla medicinske sestre ili medicinskog tehničara [11].

Stereotipi su štetni za uspjeh zdravstvenog sustava. Podizanje svijesti o profesiji sestriinstva kao znanstvenoj disciplini ključno je za smanjenje stereotipa o sestriinstvu. Opća javnost treba razlikovati netočne od točnih prikaza sestriinstva u medijima te aktivno djelovati u smanjenju stereotipa [11].

3.1. Prikaz sestriinstva u medijima

Mediji su sve masovnije korišteni od strane opće populacije. U kratkom vremenu, s minimumom napora mogu se pronaći podaci o većini tema koje nas zanimaju. Također, sve veći spektar dobih skupina može se koristiti medijima te se snalaze bez pomoći mlađih osoba.

Zato slika sestrinstva na internetu, koji je danas dostupan svima, postaje sve važnija i potrebno je da pozitivne informacije o profesiji budu prikazane na internetu, a ne stereotipi i pretpostavke koje onda zbog velikog broja osoba koje to gledaju i čitaju, dobivaju na pozornosti – time se negativna slika o profesiji, o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima širi u javnost [12].

Danas mediji zauzimaju jedan od glavnih aspekata društva. Procesom globalizacije, mediji su sve pristupačniji te su neizbježni u svakodnevici. Medijima se međusobno razmjenjuju ideje i stavovi te se šire najnovija saznanja. Unatoč činjenici da su u zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske medicinske sestre najzastupljenije, u medijima su često izostavljene. Dok se aktualne teme često „uljepšavaju“ u medijima kako bi se prikazale u boljem svjetlu, sestrinstvo se i u tom malom postotku prikazivanja u medijima često predstavlja u negativnom smislu. Provedeno je istraživanje s ciljem analize novinskih članaka iz 2006. godine na temu sestrinstva. Uzeti su u obzir novine Večernji list, Vjesnik te Hrvatska izvještajna novinska agencija (HINA). Od 1. siječnja do 31. prosinca 2006. godine od izdanih primjeraka Večernje lista, ukupno je objavljeno petnaest članaka koji spominju medicinsku sestru ili medicinskog tehničara. Od objavljenih petnaest, samo su dva koja se izravno odnose na profesiju sestrinstva te dva koja se odnose izravno na medicinsku sestru ili medicinskog tehničara. Nadalje, u dnevnim novinama Vjesnik tijekom 2006. godine objavljeno je sedam priloga u kojima se spominje medicinska sestra ili medicinski tehničar, a od tog broja priloga samo ih se pet odnose izravno na profesiju sestrinstva. HINA je te iste godine također objavila pet članaka koji se odnose na medicinske sestre i medicinske tehničare. Kako bi se bolje vidjela ne zastupljenost teme sestrinstva u medijima, treba se uzeti u obzir da svake novine godišnje u prosjeku izdaju oko četrdeset tisuća članaka [13].

3.1.1. Negativni prikaz sestrinstva u medijima

Jedan od primjera negativnog prikazivanja medicinskih sestara u medijima temelji se na odnosu pacijent-medicinska sestra u kojem se pacijenti neprofesionalno i seksistički odnose prema svojim pružateljima zdravstvene njege. U mnogo se primjera opisuje kako su medicinske sestre pod direktnim udarom komentara od strane većinski muških pacijenata. Negativno im se dobacuju komplimenti, komentira se njihov način rada, zahtijevaju od njih dodatnu njegu koja nadilazi granice onog što medicinske sestre kao djelatnice mogu raditi, itd. Puno je slučajeva opisanih u mnogobrojnim člancima, ali također, za mnogo slučajeva medicinske sestre šute i samostalno se nose s neugodnim situacijama jer ne žele biti u fokusu pažnje [14].

Jedan primjer takvog neprikladnog ponašanja je situacija opisana od strane jedne medicinske sestre. Ta neugodna situacija objavljena je kao članak u medijima. U članku se opisuju situacije u kojima pacijenti, većinom muškarci, medicinskim sestrama upućuju nepoželjne i seksističke komentare, često prelazeći granice profesionalne komunikacije. Medicinska sestra navodi kako se od nje nerijetko zahtjeva provođenje dodatne njege koja nadilazi njezine profesionalne obveze, što dodatno otežava svakodnevni rad te doprinosi stvaranju negativnih stereotipa o njihovoj ulozi u zdravstvenom sustavu. Iako postoje pravila ponašanja u zdravstvenim ustanovama, koja bi trebala zaštititi osoblje, u praksi se ti slučajevi često zanemaruju, ostavljajući sestre bez adekvatne zaštite [14].

4. Istraživanje

4.1. Cilj istraživanja

Cilj istraživanja je ispitati percepciju opće javnosti o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima. Fokus je stavljen na stav javnosti o profesionalizmu, društvenom priznanju u zdravstvenom sustavu, mjesečnim prihodima, medijskom prikazu te potrebnim vrlinama medicinskih sestara i medicinskih tehničara.

4.2. Hipoteze

H1 Opća populacija cijeni profesionalizam medicinskih sestara i medicinskih tehničara.

H2 Mlađa populacija, u odnosu na stariju, smatra da medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad u zdravstvenom sustavu.

H3 Opća populacija smatra da medicinske sestre i medicinski tehničari nisu zadovoljavajuće plaćeni za svoj rad.

H4 Opća populacija smatra da mediji (TV serije i filmovi) ne prikazuju medicinske sestre i tehničare te njihove uloge i odgovornost koju imaju na realističan način.

H5 Društvo smatra da je komunikativnost najvažnija osobina koju bi medicinske sestre i medicinski tehničari trebali imati.

4.3. Uzorak istraživanja

Istraživanje je provedeno u trajanju od mjesec dana, u razdoblju od 20. kolovoza do 20. rujna 2024. godine. U istraživanju je sudjelovalo ukupno 104 punoljetna sudionika.

4.4. Opis instrumenta

Anketni upitnik „Stavovi opće populacije o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima“ napravljen je pomoću online alata za izradbu obrazaca i provedbu anketnih upitnika - Google forms. Anketni upitnik je bio u potpunosti anoniman te dobrovoljan. Sastoji se od 5 pitanja koja se tiču soci demografskih podataka ispitanika – dob, spol, razina obrazovanja, mjesto stanovanja te zanimanje/radni status. U sljedećem dijelu anketnog upitnika ispitivali su se stavovi o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima kroz 12 tvrdnja koje su sudionici procjenjivali na Likertovoj skali od 1 do 5 (1 – uopće se ne slažem s tvrdnjom, 5 – u potpunosti se slažem s tvrdnjom). Zadnje pitanje anketnog upitnika bilo je pitanje višestrukog odgovora u kojem su ispitanici odabrali 3 vrline koje smatraju najvažnijima kod osobnosti dobre medicinske sestre ili medicinskog tehničara.

4.5. Metode

4.5.1. Instrument i postupak

Za potrebe provedbe ove studije proveden je anketni upitnik među 104 punoljetna ispitanika.

4.5.2. Statistička obrada podataka

Rezultati su prikazani putem apsolutnih i relativnih postotnih frekvencija upotrebom grafičkih i tabelarnih prikaza. Numeričke vrijednosti su prikazane upotrebom metoda deskriptivne statistike, i to medijana kao srednje vrijednosti, te interkvartilnog raspona, te minimalne i maksimalne vrijednosti kao pokazatelja odstupanja oko medijana. Normalnost razdiobe je prethodno ispitana Kolmogorov-Smirnov testa.

Razlika u zastupljenosti opće populacije prema sociodemografskim obilježjima ispitana je upotrebom Hi kvadrat testa.

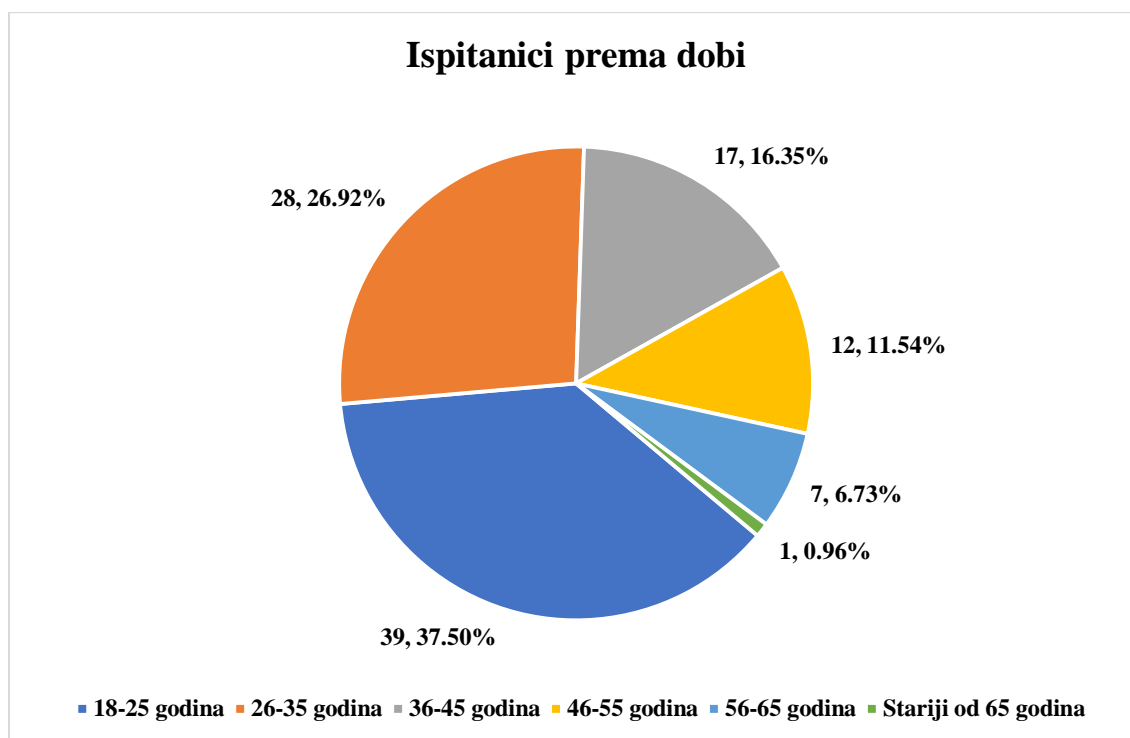
Testiranje hipoteza provelo se upotrebom Wilcoxon testom za jedan nezavisan uzorak, Mann-Whitney U testa, te upotrebom Z testa razlike u proporcijama nezavisnih skupova.

Analiza podataka obrađena je u statističkom softveru STATISTICA 12.

5. Rezultati

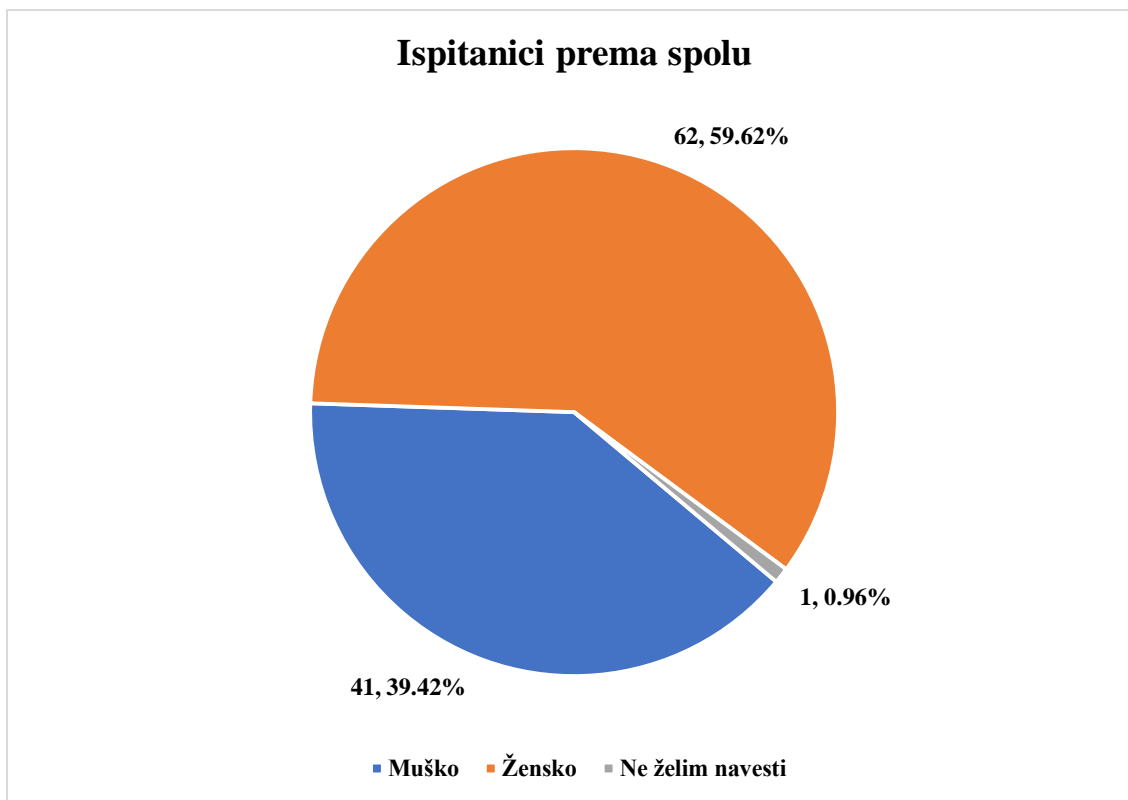
5.1. Sociodemografske karakteristike

Najveći broj ispitanika su dobne skupine 18-25 godina, te su u uzorku zastupljeni sa 39 ispitanika (37,50%), dok je tek jedan ispitanik dobne skupine veće od 65 godina (Graf 5.1.1.). Nakon provedenog ispitivanja utvrđena je prisutnost značajne razlike u zastupljenosti promatrane populacije s obzirom na dob ($\chi^2=56,85$; $P<0,001$).

Graf 5.1.1. Ispitanici prema dobi, izvor: autor L.K.

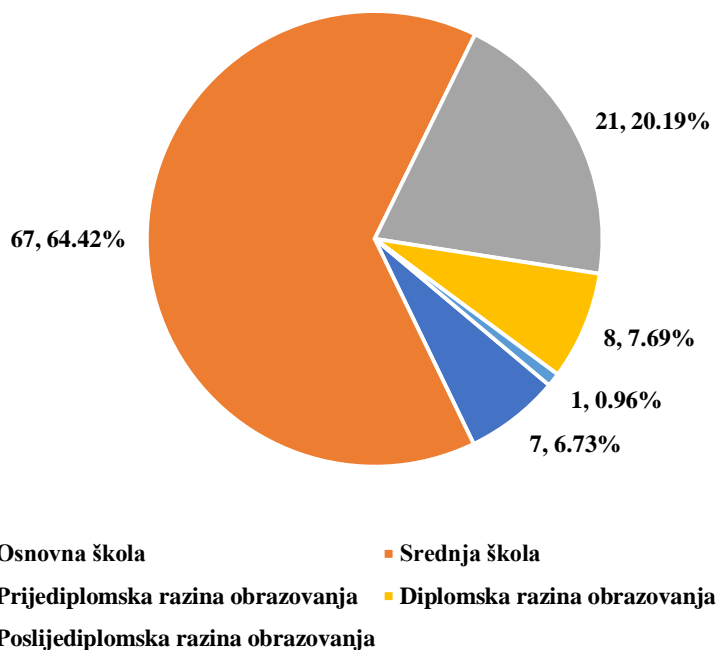
U istraživanju je sudjelovao veći broj žena kojih je 62 (59,62%), te ih je 1,52 puta veći broj u odnosu na zastupljenost muškaraca kojih je 41 (39,42%), dok jedan ispitanik nije podijelio podatak o spolu (0,96%) (Graf 5.1.2.). Nakon provedenog ispitivanja je utvrđena značajno veća zastupljenost žena u odnosu na muškarce ($\chi^2=4,28$; $df=1$; $P=0,039$).

Graf 5.1.2. Ispitanici prema spolu, izvor: autor L.K.

Najveći broj ispitanika ima završeno srednjoškolsko obrazovanje (n=67; 64,42%), dok je tek jedan ispitanik sa završenom osnovnom školom (0,96%) (Graf 5.1.3.). Nakon provedenog ispitivanja je utvrđeno da je najčešće zastupljena srednja stručna sprema ($\chi^2=8,65$; $P=0,003$).

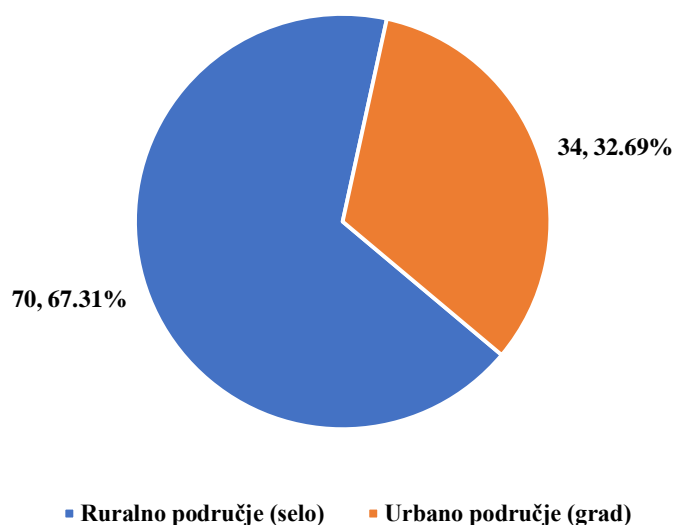
Ispitanici prema stupnju obrazovanja

Graf 5.1.3. Ispitanici prema stupnju obrazovanja, izvor: autor L.K.

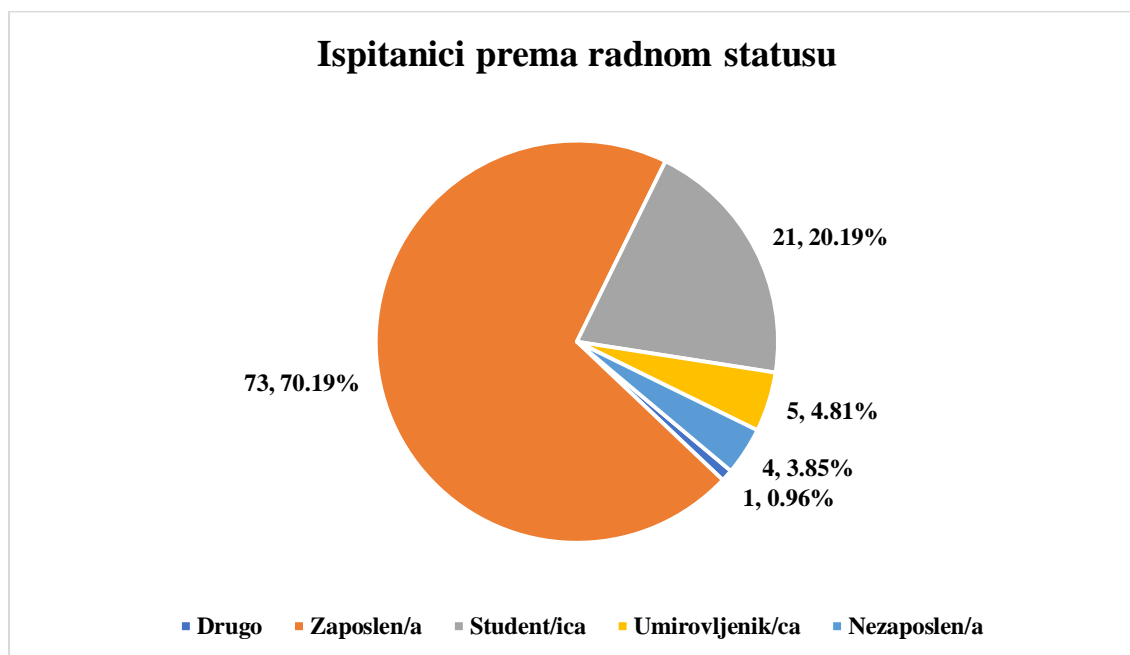
Prema mjestu stanovanja se može utvrditi da je 70 ispitanika (67,31%) iz ruralnih područja, dok ih je 34 (32,69%) iz urbanog područja (Graf 5.1.4.). Ispitivanjem je utvrđena prisutnost statistički značajne razlike ($\chi^2=12,46$; $P<0,001$).

Ispitanici prema mjestu stanovanja

Graf 5.1.4. Ispitanici prema mjestu stanovanja, izvor: autor L.K.

Najveći broj ispitanika su zaposleni (n=73; 70,19%), te ih je 2,35 puta veći broj u odnosu na sve ostale radne statuse zajedno (Graf 5.1.5.), te je nakon provedenog ispitivanja utvrđeno da je i statistički značajno najčešći radni status zaposlen ($\chi^2=16,96$; $P<0,001$).

Graf 5.1.5. Ispitanici prema radnom statusu, izvor: autor L.K.

5.2. Stavovi populacije o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima

Ispitanici su upotrebom skupine od 12 čestica izražavali stavove o medicinskim sestrama/tehničarima na način da su izražavali slaganje s ponuđenim česticama u rasponu vrijednosti od 1 do 5, gdje vrijednost 1 upućuje na potpuno neslaganje, dok vrijednost 5 na potpuno slaganje s ponuđenim česticama.

Rezultati pokazuju visoku razinu slaganja oko profesionalizma medicinskih sestara i tehničara, što je vidljivo iz medijana od 4,00 i interkvartilnog raspona (IQR) od 2,00 (3,00-5,00). Osobna iskustva također pozitivno utječu na mišljenja o njima, s medijanom od 4,00 i IQR-om od 1,00 (3,00-4,00). Postoji snažno uvjerenje da su ključni za učinkovit rad zdravstvenog sustava, što potvrđuje medijan od 5,00 i IQR od 1,00 (4,00-5,00), kao i da zaslužuju veće društveno priznanje, s medijanom od 5,00 i IQR-om od 1,00 (4,00-5,00).

S druge strane, prikazi medicinskih sestara i tehničara u medijima i popularnoj kulturi nisu ocijenjeni jednako pozitivno, s medijanom od 3,00 i IQR-om od 2,00 (2,00-4,00) za način na koji su prikazani u medijima, te medijanom od 3,00 i IQR-om od 2,00 (2,00-4,00) za raznolikost njihovih uloga i odgovornosti. Prikazi u popularnim TV serijama i filmovima dobivaju niže ocjene, s medijanom od 3,00 i IQR-om od 1,00 (2,00-3,00).

Plaće medicinskih sestara i tehničara smatraju se nezadovoljavajućima, što se vidi iz medijana od 2,00 i IQR-a od 2,00 (1,00-3,00), dok je percepcija da javnost nije dovoljno informirana o njihovim izazovima prikazana kroz medijan od 2,00 i IQR od 2,00 (1,00-3,00). Uočava se razlika u percepciji između sestara i tehničara s obzirom na spol, s medijanom od 4,00 i IQR-om od 1,00 (3,00-4,00). Ispitanici smatraju da je njihov posao više cijenjen izvan Hrvatske, što pokazuje medijan od 5,00 i IQR od 1,00 (4,00-5,00). Na kraju, viši stupanj obrazovanja povezan je s pozitivnijim stavovima prema sestrama i tehničarima, iako je ta povezanost umjerena, s medijanom od 3,00 i IQR-om od 2,00 (2,00-4,00) (Tablica 5.2.1.).

	1		2		3		4		5		Me	IQR
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
1. Medicinske sestre i medicinski tehničari svojim radom pokazuju visok stupanj profesionalizma.	3	2,88	4	3,85	20	19,23	43	41,35	34	32,69	4,00	2,00 (3,00-5,00)
2. Osobno iskustvo s medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima utjecalo je pozitivno na moje mišljenje o njima.	1	0,96	13	12,50	20	19,23	46	44,23	24	23,08	4,00	1,00 (3,00-4,00)
3. Vjerujem da su medicinske sestre i medicinski tehničari ključni za učinkovit rad zdravstvenog sustava.	1	0,96	1	0,96	7	6,73	30	28,85	65	62,50	5,00	1,00 (4,00-5,00)
4. Medicinske sestre i	1	0,96	4	3,85	17	16,35	29	27,88	53	50,96	5,00	1,00 (4,00-5,00)

medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad.													
5. Medicinske sestre i medicinski tehničari često se prikazuju u medijima na poštovanja vrijedan način.	9	8,65	23	22,12	39	37,50	28	26,92	5	4,81	3,00	2,00	(2,00-4,00)
6. Mediji adekvatno prikazuju raznolikost uloga i odgovornosti koje medicinske sestre i medicinski tehničari imaju.	13	12,50	28	26,92	36	34,62	22	21,15	5	4,81	3,00	2,00	(2,00-4,00)
7. Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u popularnim TV serijama i filmovima realističan je.	19	18,27	25	24,04	44	42,31	10	9,62	6	5,77	3,00	1,00	(2,00-3,00)
8. Poslovi medicinskih sestara i medicinskih tehničara su zadovoljavajuće plaćeni.	32	30,77	29	27,88	24	23,08	15	14,42	4	3,85	2,00	2,00	(1,00-3,00)
9. Opća javnost ima dovoljno informacija o izazovima s kojima se medicinske sestre i medicinski tehničari suočavaju na svom radnom mjestu.	30	28,85	32	30,77	26	25,00	10	9,62	6	5,77	2,00	2,00	(1,00-3,00)

10. U općoj populaciji, prisutna je razlika u percepciji medicinskih sestara kao osoba ženskog spola te medicinskih tehničara kao osoba muškog spola.	1	0,96	6	5,77	37	35,58	38	36,54	22	21,15	4,00	1,00 (3,00-4,00)
11. Posao medicinskih sestara i medicinskih tehničara je više cijenjen izvan Republike Hrvatske.	0	0,00	1	0,96	14	13,46	28	26,92	61	58,65	5,00	1,00 (4,00-5,00)
12. Viši stupanj obrazovanja pojedinca pridonosi pozitivnijem osobnom stavu o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima.	11	10,58	17	16,35	28	26,92	30	28,85	18	17,31	3,00	2,00 (2,00-4,00)

Tablica 5.2.1. Stavovi o medicinskim sestrama/medicinskim tehničarima, izvor: autor L.K.

U završnom dijelu anketnog upitnika, ispitanici su imali zadatak odabrati tri vrline koje smatraju najvažnijima kod osobnosti dobre medicinske sestre ili medicinskog tehničara. Na temelju svog osobnog stava i iskustava, morali su procijeniti koje karakteristike smatraju ključnima za uspjeh u ovoj profesiji.

Prema rezultatima ankete, ispitanici su najčešće birali komunikativnost kao najvažniju vrlinu kod medicinske sestre ili medicinskog tehničara, s 57,69% (n = 60) odgovora. Empatija se također istaknula kao ključna osobina, s 48,08% (n = 50) ispitanika koji su je odabrali, dok je ljubaznost odabrala 44,23% (n = 46) ispitanika.

Sljedeće po važnosti su snalažljivost s 38,46% (n = 40), te požrtvovnost koju je istaknulo 30,77% (n = 32) sudionika. Organiziranost je dobila podršku od 26,92% (n = 28) ispitanika,

dok je urednost smatrana važnom za 22,12% (n = 23). Hrabrost je prepoznalo 21,15% (n = 22) sudionika, kolegijalnost 15,38% (n = 16), a svestranost je bila na posljednjem mjestu s 13,46% (n = 14) odabira (Tablica 5.2.2.).

Dakle, ispitanici visoko cijene interpersonalne vještine, poput komunikacije i empatije, kao temeljne vrline u ovoj profesiji.

Vrine	n	%
Komunikativnost	60	57,69
Empatija	50	48,08
Ljubaznost	46	44,23
Snalažljivost	40	38,46
Požrtvovnost	32	30,77
Organiziranost	28	26,92
Urednost	23	22,12
Hrabrost	22	21,15
Kolegijalnost	16	15,38
Svestranost	14	13,46

Tablica 5.2.2. Poželjne vrline kod medicinskih sestara/medicinskih tehničara, izvor: autor L.K.

5.3. Ispitivanje hipoteza

H1 Opća populacija cijeni profesionalizam medicinskih sestara i medicinskih tehničara.

Medijan stava na česticu kojom se pretpostavlja da medicinske sestre i medicinski tehničari svojim radom pokazuju visok stupanj profesionalizma je 4,00, te je ispitivanjem utvrđena značajna razlika u odnosu na graničnu vrijednost 3,00 koja upućuje na indiferentnost stava.

Medicinske sestre i medicinski tehničari svojim radom pokazuju visok stupanj profesionalizma.	n	%	Me	IQR	Testna statistika	P
1	3	2,88				
2	4	3,85				
3	20	19,23	4,00	2,00 (3,00-5,00)	6,87	<0,001
4	43	41,35				
5	34	32,69				

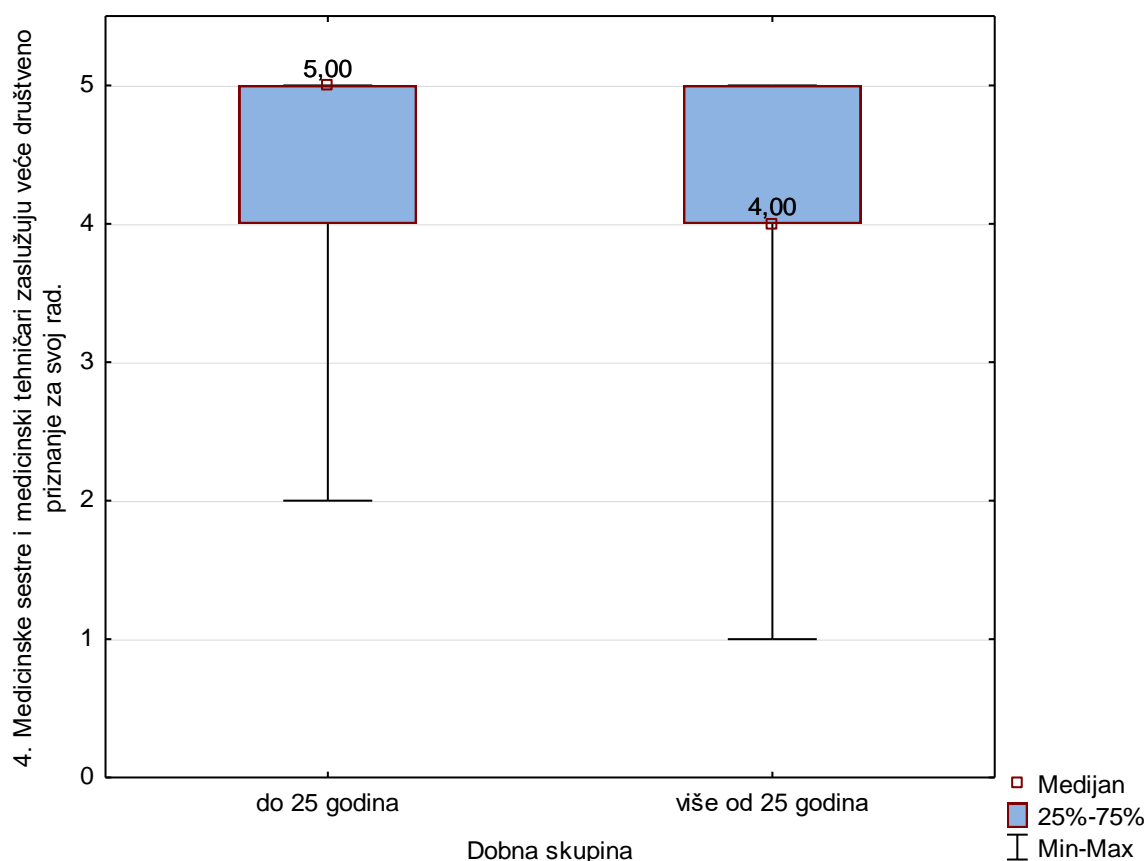
*Wilcoxon test za jedan nezavisan uzorak

Tablica 5.3.1. Ispitanici prema stavu da Medicinske sestre i medicinski tehničari svojim radom pokazuju visok stupanj profesionalizma, izvor: autor L.K.

Hipoteza rada **H1** kojom se pretpostavlja da opća populacija cijeni profesionalizam medicinskih sestara i medicinskih tehničara **se prihvaća**.

H2 Mlađa populacija, u odnosu na stariju, smatra da medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad u zdravstvenom sustavu.

Medijan stava na tvrdnju da medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad među ispitanicima dobne skupine do 25 godina je 5,00 (IQR=1; 4,00-5,00), te je za jedan bod veća u odnosu na izraženu razinu stava među ispitanicima koji imaju više od 25 godina kod kojih je utvrđen medijan stava 4,00 (IQR=1,00, 4,00-5,00).

Graf 5.3.1. Ispitanici prema stavu da Medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad, izvor: autor L.K.

Nakon provedenog ispitivanja utvrđena je statistički značajna razlika u razini stava da medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad, gdje je veća razina stava utvrđena među ispitanicima dobne skupine do 25 godina ($Z=1,99$; $P=0,047$).

	do 25 godina		više od 25 godina		U	Z	P
	Me	IQR	Me	IQR			
4. Medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad.	5,00	(4,00-5,00)	4,00	(4,00-5,00)	999,5	1,99	0,047

*Mann-Whitney U test

Tablica 5.3.2. Stav da medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad prema dobi ispitanika, izvor: autor L.K.

Hipoteza rada **H2** kojom se pretpostavlja da mlađa populacija, u odnosu na stariju, smatra da medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad u zdravstvenom sustavu **je prihvaćena**.

H3 Opća populacija smatra da medicinske sestre i medicinski tehničari nisu zadovoljavajuće plaćeni za svoj rad.

Medijan stava na česticu „Poslovi medicinskih sestara i medicinskih tehničara su zadovoljavajuće plaćeni.“ je 2,00 (IQR= 2,00; 1,00-3,00). Medijan stava je za 1 bod manji od granične vrijednosti 3, te je ispitivanjem utvrđeno da je riječ o statistički značajno niskoj razini stava (testna statistika = 5,12; $P<0,001$).

Poslovi medicinskih sestara i medicinskih tehničara su zadovoljavajuće plaćeni.	n	%	Me	IQR	Testna statistika	P
1	32	30,77				
2	29	27,88	2,00	2,00 (1,00-3,00)	5,12	<0,001
3	24	23,08				

4	15	14,42
5	4	3,85

*Wilcoxon test za jedan nezavisan uzorak

Tablica 5.3.3. Ispitanici prema stavu da Medicinske sestre i medicinski tehničari nisu zadovoljavajuće plaćeni za svoj rad, izvor: autor L.K.

Hipoteza rada **H3** kojom se pretpostavlja da opća populacija smatra da medicinske sestre i medicinski tehničari nisu zadovoljavajuće plaćeni za svoj rad **se prihvća**.

H4 Opća populacija smatra da mediji (TV serije i filmovi) ne prikazuju medicinske sestre i tehničare te njihove uloge i odgovornost koju imaju na realističan način.

Medijan stava na česticu „Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u popularnim TV serijama i filmovima realističan je.“ je 3,00 (IQR= 1,00; 2,00-3,00). Medijan stava je je jednak graničnoj vrijednosti 3, dok donji kvartil 2,00 upućuje na nižu razinu stava, te je ispitivanjem utvrđeno da je riječ o statistički značajno niskoj razini stava (testna statistika = 3,41; P<0,001).

Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u popularnim TV serijama i filmovima realističan je.	n	%	Me	IQR	Testna statistika	P
1	19	18,27				
2	25	24,04				
3	44	42,31	3,00	1,00 (2,00-3,00)	3,41	<0,001
4	10	9,62				
5	6	5,77				

*Wilcoxon test za jedan nezavisan uzorak

Tablica 5.3.4. Ispitanici prema stavu da je Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u popularnim TV serijama i filmovima realističan, izvor: autor L.K.

Hipoteza rada **H4** kojom se pretpostavlja da opća populacija smatra da mediji (TV serije i filmovi) ne prikazuju medicinske sestre i tehničare te njihove uloge i odgovornost koju imaju na realističan način **se prihvća**.

H5 Društvo smatra da je komunikativnost najvažnija osobina koju bi medicinske sestre i medicinski tehničari trebali imati.

Prema rezultatima ankete, ispitanici su najčešće birali komunikativnost kao najvažniju vrlinu kod medicinske sestre ili medicinskog tehničara, s 57,69% (n = 60) odgovora. Empatija se također istaknula kao ključna osobina s 48,08% (n = 50) ispitanika koji su je odabrali, dok nije značajno manje zastupljena u odnosu na komunikativnost (P=0,082). Ljubaznost su odabrala 44,23% (n = 46) ispitanika, te je odabir statistički značajno rjeđi u odnosu na komunikativnost (P=0,003).

Sljedeće po važnosti su snalažljivost s 38,46% (n = 40), te požrtvovnost koju je istaknulo 30,77% (n = 32) sudionika. Organiziranost je dobila podršku od 26,92% (n = 28) ispitanika, dok je urednost smatrana važnom za 22,12% (n = 23). Hrabrost je prepoznalo 21,15% (n = 22) sudionika, kolegijalnost 15,38% (n = 16), a svestranost je bila na posljednjem mjestu s 13,46% (n = 14) odabira, dok su ove vrline statistički značajno rjeđe zastupljene u odnosu na komunikativnost (P<0,001).

Vrine	n	%	P
Komunikativnost	60	57,69	--
Empatija	50	48,08	0,082
Ljubaznost	46	44,23	0,026
Snalažljivost	40	38,46	0,003
Požrtvovnost	32	30,77	<0,001
Organiziranost	28	26,92	<0,001
Urednost	23	22,12	<0,001
Hrabrost	22	21,15	<0,001
Kolegijalnost	16	15,38	<0,001
Svestranost	14	13,46	<0,001

*Z-test razlike u proporcijama dva nezavisna skupa

Tablica 5.3.5. Ispitanici prema odabranim vrlinama, izvor: autor L.K.

Hipoteza rada **H5** kojom se pretpostavlja da društvo smatra da je komunikativnost najvažnija osobina koju bi medicinske sestre i medicinski tehničari trebali imati **se prihvaća**.

6. Rasprava

Anketni upitnik pod nazivom „Stavovi opće populacije o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima“ proveden je online u razdoblju od 20.8. do 20.9.2024. godine, te je upitnik riješilo 104 punoljetnih ispitanika. Rezultati ankete omogućuju uvid u stavove i percepcije ispitanika prema medicinskim sestrama i tehničarima, analizirajući kako demografski faktori, kao što su dob i obrazovanje, utječu na mišljenja o ulozi medicinskih sestara i medicinskih tehničara u zdravstvenom sustavu. Također, rezultati pružaju važne spoznaje o načinima na koje javnost doživljava ovu profesiju, te potencijalnim područjima za poboljšanje društvenog priznanja i razumijevanja njihovih odgovornosti.

Od 104 ispitanika, njih 62 (59,62%) je ženskog spola, 41 (39,42%) muškog spola, te je jedan sudionik odbio navesti spol. Najveći broj ispitanika pripadao je dobnoj skupini od 18 do 25 godina, čineći 37,5% ukupnog uzorka. Sljedeća najzastupljenija dobna skupina bila je ona od 26 do 35 godina (26,92%), dok su ostale dobne skupine bile manje zastupljene. Ova distribucija ukazuje na to da je mlađa populacija bila najaktivnija u sudjelovanju u anketi (18 do 25 godina). Uz to, većina ispitanika imala je završenu srednju školu (64,42%), nešto manje njih ima završenu prijediplomsku razinu obrazovanja (20,19%), zatim diplomsku razinu obrazovanja (7,69%), osnovnu školu (6,73%) te je samo jedan ispitanik (0,96%) završio poslijediplomsku razinu obrazovanja. Ovi podaci sugeriraju da su ispitanici različitih obrazovnih razina zainteresirani za temu anketiranja, iako je udio ispitanika s visokom stručnom spremom nešto manji. Na pitanje o mjestu stanovanja 67,31% ispitanika izjasnilo se da živi na selu, a ostatak (32,69%) u gradu. Gledajući radni status ispitanika, najviše ih je zaposleno, čak 70,19%, nešto manje njih (20,19%) pohađa studij, dok je najmanji udio nezaposlenih te umirovljenika.

Anketa je ispitivala percepciju javnosti prema medicinskim sestrama i tehničarima kroz nekoliko tvrdnji na koje su ispitanici mogli izraziti svoje (ne)slaganje vrijednostima od 1 do 5 (gdje 1 označava potpuno neslaganje, a 5 potpuno slaganje s tvrdnjom). Tvrdnju „Medicinske sestre i medicinski tehničari svojim radom pokazuju visok stupanj profesionalizma“ najviše ispitanika (41,35%) označava s ocjenom 4 (slažem se), a nešto manje (32,69%) označava tvrdnju s 5 (u potpunosti se slažem). Ovi rezultati pokazuju visoku razinu slaganja ispitanika s tvrdnjom o profesionalizmu medicinskih sestara i medicinskih tehničara u zdravstvenom sustavu.

U profesionalni identitet medicinske sestre/medicinskog tehničara spajaju se samopercepcija, osobno radno iskustvo i razumijevanje vlastite uloge u pružanju zdravstvene skrbi. Flexer je 1900ih godina definirao prve kriterije profesionalizma koji su uključivali: usmjerenost na intelektualne aktivnosti umjesto fizičkog napora, posjedovanje činjeničnog znanje, teorijske vještine primjenjive u praksi, razvijanje procesa stručnog obrazovanja te jaka unutarnja organizacija članova i praktičara motiviranih altruizmom [15]. Tvrdnju „Osobno iskustvo s medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima utjecalo je pozitivno na moje mišljenje o njima“ najveći udio ispitanika označava s 4 (slažem se) – 44,23% njih, što znači da osobna iskustva pridonose daljnjim mišljenjima koje imaju o zdravstvenim djelatnicima. Tvrdnju „Vjerujem da su medicinske sestre i medicinski tehničari ključni za učinkovit rad zdravstvenog sustava“ većina ispitanika (62,50%) označava s 5 (u potpunosti se slažem), što znači da društvo prepoznaje značaj medicinskih sestara i medicinskih tehničara u kvalitetnom funkcioniranju zdravstvenog sustava. Tvrdnju „Medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad“ 50,96% ispitanika označilo je s 5 (u potpunosti se slažem), 27,88% s 4 (slažem se), 16,35% označava s 3 (niti se slažem niti se ne slažem), te najmanji dio ispitanika odabire da se ne slažu s tvrdnjom. Sukladno ovim rezultatom, ukazuje se na postojanje osjećaja nedostatne valorizacije ove profesije (među društvom), što može imati značajan utjecaj na motivaciju i zadovoljstvo djelatnika radom unutar ove struke. Za tvrdnju „Medicinske sestre i medicinski tehničari često se prikazuju u medijima na poštovanja vrijedan način“ najveći broj ispitanika nema čvrsto formirano mišljenje, tj. 37,50% njih označava tvrdnju s 3 (niti se slažem niti se ne slažem). Također su odgovori ostalih dosta podijeljeni, otprilike podjednak postotak ispitanika označava tvrdnju s slažem se/ne slažem se. U mnogim slučajevima, medicinske sestre se prikazuju na način koji smanjuje njihovu stručnost i odgovornost, fokusirajući se na njihov njegujući aspekt posla, dok se zanemaruju tehničke i stručne vještine koje posjeduju. Ovaj problem ukazuje na potrebu za promjenom u načinu na koji mediji izvještavaju o radu medicinskih sestara i tehničara, kako bi se njihova uloga bolje razumjela i cijenila [16].

2023. godine se provodilo istraživanje kroz koje su se pregledavale baze podataka kao što su PubMed, CINAHL, PsycINFO i Web of Science. Cilj istraživanja bio je utvrditi kakvu sliku o sestrinstvu šire mediji. Gonzales i njegovi suradnici došli su do sljedećih rezultata: dvadeset i četiri istraživanja (40%) zaključila su da je slika o sestrinstvu koju su širili mediji bila negativna. Dvanaest istraživanja (20%) pokazalo je da je slika više negativna nego pozitivna. Jedanaest istraživanja (18,33%) ukazalo je na to da je ukupna slika pozitivna. Tri istraživanja (5%) smatraju da je slika više pozitivna nego negativna. Pet istraživanja (8,33%) utvrdilo je da je slika uravnotežena. Pet istraživanja (8,33%) nije došlo do

zaključka je li portret medicinskih sestara pozitivan ili negativan. Ovi rezultati pružaju uvid u percepciju sestrinstva u medijima i naglašavaju potrebu za daljnjim istraživanjem ovog važnog područja [17]. Na sljedeću tvrdnju iz anketnog upitnika, „Mediji adekvatno prikazuju raznolikost uloga i odgovornosti koje medicinske sestre i medicinski tehničari imaju“, najviše odgovora ima ocjena 3 (niti se slažem niti se ne slažem), no sveukupno odgovori naginju na negativnu stranu, tj. većina ispitanika vjeruje da prave uloge i istinska odgovornost medicinskih sestara i medicinskih tehničara nije jasno prikazana u medijima. Prema rezultatima tvrdnji vezanih uz prikaz sestrinstva u medijima, zaključuje se da veliki postotak ispitanika vjeruje kako su medijski prikazi ove profesije često stereotipni ili neadekvatni. Takva percepcija može pridonijeti stvaranju pogrešne slike o ovoj profesiji u javnosti. Tako je u istraživanju iz 2017. godine, u kojem je analizirano 280 filmova u kojima se spominju medicinske sestre i medicinski tehničari, vidljivo da teme većinski uključuju medicinske sestre koje započinju karijeru kako bi se približile bogatim liječnicima, opasne ili zle sestre ili medicinske sestre prikazane kao seksualni objekti. Jedan primjer lošeg prikaza medicinske sestre u filmu je Margaret Houlihan, zvana „Hot Lips“ koja je u filmu MASH vojna medicinska sestra čiji je lik bio stalni seksualni interes za muške junake uz ponavljajuće stereotip nje kao „zločeste sestre“. Gledajući medicinske tehničare, rijetko se prikazuju u filmovima kao kompetentni ili samouvjereni, već kao nesposobni ili feminizirani. Primjer takvog prikaza vidljiv je u filmovima Meet the Fockers i Little Fockers u kojima Ben Stiller glumi medicinskog tehničara, zbog čega se dovodi u pitanje njegova sposobnost da bude glava kuće [18]. Sljedećom tvrdnjom, „Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u popularnim TV serijama i filmovima realističan je“, potvrđuju se gore navedeni primjeri. Najveći udio ispitanika (42,31%) ne izražava jasno mišljenje, odabire ocjenu 3 (niti se slažem niti se ne slažem), no ostatak ispitanika većinski naginje prema ocjenama 2 (ne slažem se) i 1 (uopće se ne slažem). Kod tvrdnje koja se bavi pitanjem mjesečnih prihoda, rezultati su pokazali da većina ispitanika smatra kako su plaće medicinskih sestara i tehničara u značajnom nesrazmjeru s njihovim odgovornostima i radnim uvjetima. Dakle, na tvrdnju „Poslovi medicinskih sestara i medicinskih tehničara su zadovoljavajuće plaćeni“ 30,77% ispitanika odgovara s ocjenom 1 (uopće se ne slažem), a tek 3,85% ispitanika smatra da su im prihodi zadovoljavajući. Istraživanje Nursing Trends and Salary Survey Results iz 2021. godine nudi uvid u trenutne trendove i izazove u profesiji sestrinstva, uključujući plaće, zadovoljstvo poslom i izazove u zapošljavanju. Cilj istraživanja bio je prikupiti podatke (anketnim upitnikom) o plaćama, radnim uvjetima i stavovima medicinskih sestara i medicinskih tehničara u Sjedinjenim Američkim Državama. Što se tiče rezultata dobivenih o mjesečnim приходima ispitanika, plaću smatraju vrlo važnim čimbenikom u poslu – 65% ispitanika odgovorilo je da

bi ih se moglo uvjeriti da napuste svog trenutnog poslodavca da im se ponude veći prihodi na drugom radnom mjestu. Čak 74% ispitanika izjašnjava se da im je plaća jedan od tri najvažnija aspekta svoje karijere medicinske sestre/medicinskog tehničara [19]. Rezultati dobiveni na temelju tvrdnje „Opća javnost ima dovoljno informacija o izazovima s kojima se medicinske sestre i medicinski tehničari suočavaju na svom radnom mjestu“ ukazuju na to da javnost nema dovoljno informacija, dakle najveći udio ispitanika (30,77%) označava tvrdnju ocjenom 2 (ne slažem se), te nešto manje ispitanika (28,85%) ocjenom 1 (uopće se ne slažem). Odgovori na tvrdnju „U općoj populaciji, prisutna je razlika u percepciji medicinskih sestara kao osoba ženskog spola te medicinskih tehničara kao osoba muškog spola.“ pokazuju kako većina ispitanika različito gleda na medicinske sestre kao osobe ženskog spola i medicinske tehničare kao osobe muškog spola, s najvećim brojem ispitanika (36,54%) koji se slažu s ovom tvrdnjom (ocjena 4). Ovaj rezultat odražava postojanje rodних stereotipa u društvu, gdje se zanimanje medicinske sestre tradicionalno povezuje sa ženama. Značajan broj ispitanika koji je odgovorio s "niti se slažem niti se ne slažem" (35,58%) ukazuje na to da su mnogi svjesni ove pojave, ali možda nisu sigurni koliko ona utječe na njihov osobni stav ili ponašanje. Ova razlika u percepciji može imati implikacije na zapošljavanje, status i očekivanja unutar profesije, te ukazuje na potrebu za daljnjim radom na ravnopravnosti spolova unutar zdravstvenih zanimanja [20]. Tvrdnju „Posao medicinskih sestara i medicinskih tehničara je više cijenjen izvan Republike Hrvatske“ najviše ispitanika (58,65%) označilo je ocjenom 5 (u potpunosti se slažem), dok nijedan ispitanik navedenu tvrdnju nije ocijenio s 1 (uopće se ne slažem). Primjer toga jest situacija jedne medicinske sestre koja je 2017. godine otišla raditi u Njemačku gdje se, kaže, financijski i psihički „preporodila“ [21]. Na zadnju tvrdnju, „Viši stupanj obrazovanja pojedinca pridonosi pozitivnijem osobnom stavu o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima“, najveći udio ispitanika (28,85%) odgovara ocjenom 4 (slažem se), a najmanji (10,58%) ocjenom 1 (uopće se ne slažem). Na kraju su ispitanici imali zadatak odabrati tri vrline koje smatraju da su najpotrebnije kod osobnosti dobre medicinske sestre ili medicinskog tehničara. Ispitanici su najviše birali komunikativnost (57,69%), empatiju (48,08%) te ljubaznost (44,23%). Zastupljenost ostalih, redom: snalažljivost, požrtvovnost, organiziranost, urednost, hrabrost, kolegijalnost i svestranost, pada. Istraživanje "Do personality traits of nurses have an effect on conflict management strategies?" koje su proveli Nigar Erdenk i Serap Altuntaş provedeno je kroz godinu dana, između 2013. i 2014. godine. U istraživanju je sudjelovalo 237 medicinskih sestara i medicinskih tehničara zaposlenih u tri različite zdravstvene ustanove. Cilj provedenog istraživanja bio je utvrditi utječu li osobine medicinskih sestara i medicinskih tehničara na strategije rješavanja sukoba u svakodnevnom radu s

pacijentima i njihovim obiteljima. Istraživački podaci prikupljeni su pomoću Personal Information Form, Rahim Organizational Conflict Inventory-II i Five Factor Personality Inventory. Nakon provedene analize donesen je zaključak: većina medicinskih sestara i medicinskih tehničara imala je sukobe s rodbinom pacijenata nekoliko puta mjesečno. Utvrđeno je da su osobine ličnosti medicinskih sestara bile uglavnom "savjesnost" i "otvorenost", a kada su imale sukob, bile su sklone korištenju strategije "integracije"[22].

7. Zaključak

Analizom rezultata ankete ukazuje se na niz izazova s kojima se suočavaju medicinske sestre i medicinski tehničari u svom svakodnevnom radu, uključujući nedostatak društvenog priznanja, neadekvatne medijske prikaze i nezadovoljstvo prihodima. Unatoč tome, većina ispitanika prepoznaje važnost ove profesije i ključnu ulogu koju ona igra u zdravstvenom sustavu. Kako bi se osiguralo da medicinske sestre i medicinski tehničari dobiju zaslužen priznanje i podršku, nužno je poduzeti korake u nekoliko ključnih područja. Prvo, potrebno je raditi na promjeni percepcije ove profesije kroz medije, naglašavajući njihove stručne vještine i važnost njihove uloge, umjesto da se fokusira samo na njegujuću prirodu posla. Povećanje svijesti o složenosti i zahtjevnosti rada medicinskih sestara i tehničara može pridonijeti većem poštovanju i valorizaciji njihove profesije. Također, trebalo bi uložiti napore u stvaranje pozitivnih radnih okruženja, s fokusom na poboljšanje radnih uvjeta, povećanje plaća i smanjenje preopterećenosti. Kvalitetna edukacija i kontinuirana stručna usavršavanja od ključne su važnosti za održavanje visokog standarda zdravstvene skrbi. Edukativni programi trebali bi uključivati kako tehničke aspekte profesije, tako i razvoj interpersonalnih vještina, poput komunikativnosti, empatije i ljubaznosti, koje su prema rezultatima ankete prepoznate kao presudne za uspješno obavljanje posla.

Zaključno, prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u javnosti oblikovan je nizom faktora, uključujući povijesne okolnosti, kulturne norme, medijske prikaze te društveno vrednovanje zdravstvenih profesija. Medicinske sestre i tehničari svakodnevno se suočavaju s velikim profesionalnim izazovima, pružajući neophodnu njegu i podršku pacijentima, ali njihova uloga često ostaje u sjeni liječničkog autoriteta. Iako su sestre i tehničari neizostavni dio zdravstvenog tima, njihov rad se ponekad pogrešno shvaća kao manje važan ili tehnički jednostavan. Važna je i uloga obrazovnih institucija u podizanju svijesti o značaju medicinskih sestara i medicinskih tehničara. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja, poboljšanje radnih uvjeta i povećanje mogućnosti za profesionalni napredak može doprinijeti jačanju položaja ovih struka

u društvu. U budućnosti, nužno je raditi na tome da se percepcija medicinskih sestara i tehničara temelji na njihovoj stručnoj kompetenciji, empatiji i značaju u sustavu zdravstvene skrbi, a ne na ograničenim ili iskrivljenim predodžbama. Samo takav pristup može osigurati njihovo zasluženno priznanje i poštovanje u društvu.

8. Literatura

- [1] Gavranić D., Iveta V., Sindik J. Percepcija zanimanja medicinske sestre u javnosti. *Sestrinski glasnik* 2015;20:115-20.
- [2] Čukljek S., *Osnove zdravstvene njege, Priručnik za studij sestrinstva*, Zdravstveno Veleučilište Zagreb, 2005.
- [3] Morales C.T., Pérez M.R., Hernández M.A., Ramírez C.F., *Current Stereotypes Associated with Nursing and Nursing Professionals: An Integrative Review*, Nursing Department Teaching and Research, University of Huelva, Spain, 2022.
- [4] Licul R., *Sestrinstvo – ženska profesija?* JAHR Vol. 5 No. 9 2014.
- [5] Fučkar G., *Proces zdravstvene njege, knjiga*, Zdravstveno Veleučilište u Zagrebu, 1995.
- [6] B. Keogh, M. Gleeson: *Caring for female patients: the experiences of male nurses*, *British Journal of Nursing*, vol. 15, br. 21, 2006., str. 1172-1175.
- [7] *Sestrinstvo budućnosti*: https://issuu.com/healthhubhr/docs/health_hub_magazine_01-2021_premium_edition/s/14383138 , dostupno 10.9.2024.
- [8] *Nursing – Advanced Practice, Care, Education*; Britannica 2023: <https://www.britannica.com/science/nursing> , dostupno 10.9.2024.
- [9] Sollami A., Caricati L., Mancini T. *Ambivalentnost stereotypes of nurses and physicians: impact on students attitude toward interprofessional education*. *Acta Biomed for Health Professions* 2015; Vol. 86, S. 1: 19-28
- [10] Darbyshire P., Gordon S., *Exploring Popularne Images and Representations of Nurses and Nursing*:

https://www.researchgate.net/publication/242512464_Exploring_Popular_Images_and_Representations_of_Nurses_and_Nursing , dostupno 10.9.2024.

[11] 6 Stereotypes and Myths About Nursing (and the Sincere Truth!): <https://www.goodwin.edu/enews/myths-and-stereotypes-about-nurses/> , dostupno 16.9.2024.

[12] Kosier M., Čukljek S., Lučanin D., Stavovi studenata studija sestriinstva Zdravstvenog Veleučilišta o sestriinstvu u Hrvatskoj, Časopis za primijenjene zdravstvene znanosti, 2018; 4(2): 145-155

[13] Perspektive individualnog i profesionalnog razvoja u sestriinstvu, Zbornik, Zdravstveno Veleučilište u Zagrebu, 2008.

[14] <https://slobodnadalmacija.hr/vijesti/hrvatska/bolje-bih-spavao-da-si-ti-sa-mnom-u-krevetu-medicinske-sestre-priznaju-da-su-cesto-na-udaru-napasnih-pacijenata-1256596> , dostupno 17.9.2024.

[15] Castledine G., Nursing professionalism: is it decreasing, Br J Nurs, 1998; 7(6):352

[16] Karabatić S., Jugo D., Pejičić Dejanović A., Ljubas A., Pavić J., Vrčak M., Šepec S., Sestriinstvo u medijima, Kongres, Zagreb, 2019.

[17] Gonzáles H., Errasti-Ibarrondo B., Iraizoz A., Choperena A., The image of nursing in the media: A scoping review, Intenational Nursing Review, 2023; 70(3):425-443

[18] Medicinske sestre u filmovima: <https://prezi.com/soq5gaadltvy/medicinske-sestre-u-filmovima/> , dostupno 24.9.2024.

[19] 2021 Nursing Trends and Salary Survey Results: <https://www.myamericannurse.com/2021-nursing-trends-and-salary-survey-results/> , dostupno 30.9.2024.

[20] Muškarci u sestriinstvu: <https://edu.hkms.hr/mod/forum/discuss.php?d=55> , dostupno 25.9.2024.

[21] Ispovijest medicinske sestre koja je otišla raditi u Njemačku: „Preporodila sam se“: <https://www.index.hr/vijesti/clanak/ispovijest-medicinske-sestre-koja-je-otisla-raditi-u-njemacku-preporodila-sam-se/2462532.aspx> , dostupno 25.9.2024.

[22] Do personality traits of nurses have an effect on conflict management strategies?: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jonm.12474> , dostupno 30.9.2024.

9. Prilozi

9.1. Slike

Slika 3.1.1.1. Medicinske sestre na udaru napasnih pacijenata

9.2. Grafovi

Graf 5.1.1. Ispitanici prema dobi

Graf 5.1.2. Ispitanici prema spolu

Graf 5.1.3. Ispitanici prema stupnju obrazovanja

Graf 5.1.4. Ispitanici prema mjestu stanovanja

Graf 5.1.5. Ispitanici prema radnom statusu

Graf 5.3.1. Ispitanici prema stavu da Medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad

9.3. Tablice

Tablica 5.2.1. Stavovi o medicinskim sestrama/medicinskim tehničarima

Tablica 5.2.2. Poželjne vrline kod medicinskih sestara/medicinskih tehničara

Tablica 5.3.1. Ispitanici prema stavu da Medicinske sestre i medicinski tehničari svojim radom pokazuju visok stupanj profesionalizma

Tablica 5.3.2. Stav da medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad prema dobi ispitanika

Tablica 5.3.3. Ispitanici prema stavu da Medicinske sestre i medicinski tehničari nisu zadovoljavajuće plaćeni za svoj rad

Tablica 5.3.4. Ispitanici prema stavu da je Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u popularnim TV serijama i filmovima realističan

Tablica 5.3.5. Ispitanici prema odabranim vrlinama

9.4. Anketni upitnik

Stavovi opće populacije o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima

Poštovani,

Ispred vas se nalazi anonimni anketni upitnik kojem je cilj ispitati stavove opće populacije

o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima. Anketni upitnik je dobrovoljan i u bilo kojem trenutku možete odustati od ispunjavanja ankete. Rezultati anketnog upitnika koristiti će se u svrhu izrade završnog rada pod nazivom "Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u javnosti", pod mentorstvom profesorice, mag. med. techn. Valentine Vincek.

Unaprijed Vam se zahvaljujem na odvojenom vremenu.

S poštovanjem,

Lana Kušter, studentica treće godine prijediplomskog studija sestrinstva

*** Označava obavezno pitanje**

Sociodemografski podaci

Dob? *

Mlađi od 18 godina

18-25 godina

26-35 godina

36-45 godina

46-55 godina

56-65 godina

Stariji od 65 godina

Spol? *

Žensko

Muško

Ne želim navesti

Najviša razina obrazovanja? *

Osnovna škola

Srednja škola

Prijediplomska razina obrazovanja

Diplomska razina obrazovanja

Poslijediplomska razina obrazovanja

Mjesto stanovanja? *

Urbano područje (grad)

Ruralno područje (selo)

Zanimanje/radni status? *

Zaposlen/a

Nezaposlen/a

Student/ica

Umirovljenik/ca

Drugo

Stavovi prema medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima

Sljedeći dio anketnog upitnika ispituje Vaše osobno mišljenje tj. stav o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima.

U slijedećem dijelu anketnog upitnika navedene su određene tvrdnje. Odgovorite na njih ocjenama od 1 do 5 (1- uopće se ne slažem s tvrdnjom, 2- ne slažem se s tvrdnjom, 3- niti se slažem, niti se ne slažem s tvrdnjom, 4- slažem se s tvrdnjom i 5- u potpunosti se slažem s tvrdnjom).

Medicinske sestre i medicinski tehničari svojim radom pokazuju visok stupanj profesionalizma. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Osobno iskustvo s medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima utjecalo je pozitivno na moje mišljenje o njima. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Vjerujem da su medicinske sestre i medicinski tehničari ključni za učinkovit rad zdravstvenog sustava. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Medicinske sestre i medicinski tehničari zaslužuju veće društveno priznanje za svoj rad. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Medicinske sestre i medicinski tehničari često se prikazuju u medijima na poštovanja vrijedan način. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Mediji adekvatno prikazuju raznolikost uloga i odgovornosti koje medicinske sestre i medicinski tehničari imaju. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Prikaz medicinskih sestara i medicinskih tehničara u popularnim TV serijama i filmovima realističan je. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Poslovi medicinskih sestara i medicinskih tehničara su zadovoljavajuće plaćeni. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Opća javnost ima dovoljno informacija o izazovima s kojima se medicinske sestre i medicinski tehničari suočavaju na svom radnom mjestu. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

U općoj populaciji, prisutna je razlika u percepciji medicinskih sestara kao osoba ženskog spola te medicinskih tehničara kao osoba muškog spola. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Posao medicinskih sestara i medicinskih tehničara je više cijenjen izvan Republike Hrvatske.
*

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Viši stupanj obrazovanja pojedinca pridonosi pozitivnijem osobnom stavu o medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima. *

(uopće se ne slažem) 1 2 3 4 5 (u potpunosti se slažem)

Za kraj anketnog upitnika, odaberite 3 vrline koje smatrate najvažnijima kod osobnosti dobre medicinske sestre ili medicinskog tehničara. *

Komunikativnost

Empatija

Urednost

Organiziranost

Svestranost

Ljubaznost

Kolegijalnost

Požrtvovnost

Hrabrost

Snalažljivost

UNIVERSITY
NORTH

Sveučilište Sjever

VZ KC

MMI

SVEUČILIŠTE
SJEVER

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski/specijalistički rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, LANA KUŠTER (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog/specijalističkog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom PRIKAZ MEDICINSKIH ŠESTARA I MEDICINSKIH TEHNIČARA U JAVNOSTI (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Lana Kušter

(vlastoručni potpis)

Sukladno članku 58., 59. i 61. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti završne/diplomske/specijalističke radove sveučilišta su dužna objaviti u roku od 30 dana od dana obrane na nacionalnom repozitoriju odnosno repozitoriju visokog učilišta.

Sukladno članku 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.